STADSVERHALEN

900 Het bezwaar van Albemarle betreft 900 van de 6700 woningen die gepland zijn op de zogenoemde Hamerkop, waar nu de pont vanaf het Java-eiland aankomt. Op 150 meter afstand wil de gemeente onder meer een woontoren van 120 meter hoog bouwen.

'GEEN WONINGBOUW NAAST FABRIEK'

Albemarle klaar voor juridisch gevecht met gemeente

De chemische fabriek Albemarle - in de volksmond 'Ketjen' - zal zich „als het niet anders kan" met alle mogelijke juridische middelen verzetten tegen de gemeentelijke plannen om tot duizend woningen pal naast het fabrieksterrein te bouwen. Amsterdam wil in het huidige industriegebied Hamerkwartier, tussen het IJ en de Meeuwenlaan, ongeveer veertig woontorens bouwen met in totaal bijna zevenduizend woningen.

door **Robert Vinkenborg**

Albemarle, dat werk biedt aan honderden mensen, begrijpt niet dat de gemeente niet vroegtijdig overleg heeft gevoerd met de chemiefabrikant die al 121 jaar op de huidige locatie in Noord is gevestigd. De gemeente zegt te hopen 'in constructief overleg' alsnog overeenstemming te bereiken over het conflict rond de ambitieuze woningbouwplannen aan het IJ. De kersverse wethouder Reinier van Dantzig brengt binnenkort een werkbezoek aan het 22 hectare grote fabrieksterrein.

De wethouder zal van de directie horen dat het voor toekomstige bewoners onmogelijk is prettig te wonen naast een chemisch bedrijf dat zeven dagen per week dag en nacht op volle toeren doordraait. Er is altijd verkeer en lawaai en het licht gaat nooit uit. „Niemand kan daar op deze manier met plezier wonen", zegt managing director Arno Quist van Albemarle. „Het is voorspelbaar dat de klagende bewoners straks bij ons aan de poort staan. En dat willen we echt voorkomen."

Quist: „Wonen en werken gaan op de Hamerkop op deze manier niet samen. De gemeente laat ons geen andere keus dan het plan Hamerkwartier aan te vechten als een deel van de voorziene woningbouw niet van tafel gaat. Al hopen we in goed overleg het gemeentebestuur er alsnog van te overtuigen dat het beter is niet zoveel woningen te bouwen pal naast een fabriek die nooit stilligt."

6700 woningen

Het grootste knelpunt in de plannen om in totaal 6700 woningen te gaan bouwen: „Het hoogste bouwvolume van de plannen is voorzien op de Hamerkop waar de overlast het grootst zal zijn. Hierdoor komen onze investeringen in verduurzaming en die van onze klanten in de knel. Zo dicht bouwen op een chemiebedrijf is niet goed voor het woon- en leefklimaat. Dat moet je niet willen. Daarom willen we in overleg, maar als we gedwongen worden moeten we in het belang van ons bedrijf de plannen juridisch aanvechten."

Quist vervolgt: „Normaal gesproken geldt er een richtafstand van 700 meter. We praten nu over een afstand van hemelsbreed 125 meter. Wat ons het meest verbaast, en misschien ook wel steekt, is dat er voorafgaand aan de planvorming niet met ons is gepraat. We bestaan al sinds 1835 in Amsterdam. Heeft de gemeente ons over het hoofd gezien? Stel dat wij met plannen zouden komen om bijvoorbeeld in het Vondelpark, tussen de woonwijken, een chemisch bedrijfsterrein aan te leggen, dan zou iedereen ons toch voor gek verklaren? En terecht. Maar het omgekeerde kan dus wel."

150 meter

De bezwaren van Albemarle richten zich overigens niet op het hele plan, benadrukt Arno Quist: „Wat ons betreft begint de bouw van 5800 woningen in dat gebied morgen al. Natuurlijk weten wij ook dat Amsterdam moet bouwen omdat er een groot tekort aan woningen is. Daar staan we volledig achter. Ons bezwaar betreft de negenhonderd woningen die het dichtst bij ons terrein zijn gepland op de zogenoemde Hamerkop, waar nu de pont vanaf het Java-eiland aankomt. Op 150 meter afstand wil de gemeente onder meer een woontoren van 120 meter hoog bouwen. Om het even aan te geven: dat is hoger dan de 100 meter van de A'DAM-toren, die altijd het hoogste punt van Noord was."

'Klagende bewoners staan straks bij ons aan de poort. We willen dat voorkomen'

Volgens Quist heeft de gemeente een grote fout gemaakt om in één klap het plan voor het gehele gebied goed te keuren: „Had de Hamerkop met negenhonderd woningen daar maar buiten gelaten. Dan waren we niet in deze situatie beland. We hadden graag meegedacht over een passende invulling van het gebied: meer kleinschalige bedrijvigheid of kantoren hadden er prima gepast. Nu moet Albemarle juridisch in beroep tegen alle 6700 woningen om het knelpunt van die negenhonderd woningen direct naast ons terrein van tafel te krijgen. Wij willen liever in goed overleg over een deel dan een juridische strijd over het geheel. We kunnen onze tijd en geld beter besteden aan creatieve oplossingen voor onze nieuwe buren in plaats van aan juridische procedures."

Meer dan ooit zoekt Albemarle het contact met buren. Daar worden ook de bewoners van het Java-eiland aan de overkant toegerekend. Nu het na de coronaperiode weer mocht, stelde Albemarle opnieuw haar deuren open voor het publiek. Eind juni bezochten ruim 120 mensen de open dagen op het fabrieksterrein.

Charmeoffensief

„Noem het een charmeoffensief. Wij hechten aan een goede relatie met onze buren, maar laten ons nu inderdaad ook wat meer zien. Er moet niet alleen gewoond, maar ook gewerkt worden in een stad. Onze uitstekende verhoudingen met de Amsterdammers gaan terug naar 1835 toen Gerard Tileman Ketjen met twee partners een zwavelzuurfabriek aan de Trapjesschans bij het Leidseplein begon. Wij zijn een echt Amsterdams bedrijf waar generaties Amsterdammers werkten en werken. Niet voor niets is er hier een straat naar onze oprichter Tileman Ketjen vernoemd."

In 1901 kwam de Ketjen-fabriek op de huidige locatie aan het IJ in Noord terecht en ontwikkelde zich tot een volwaardig chemisch bedrijf. Quist: „Zwavelzuur maken we allang niet meer. We zijn een van de drie bedrijven in de wereld die met de productie van katalysatoren zorgen voor schonere brandstoffen. Onze producten hebben een belangrijke bijdrage geleverd in het doen verdwijnen van de zure regen door uitstoot van zwaveloxide. Per jaar wordt met onze katalysatoren tien miljoen ton zwavel uit olie gehaald."

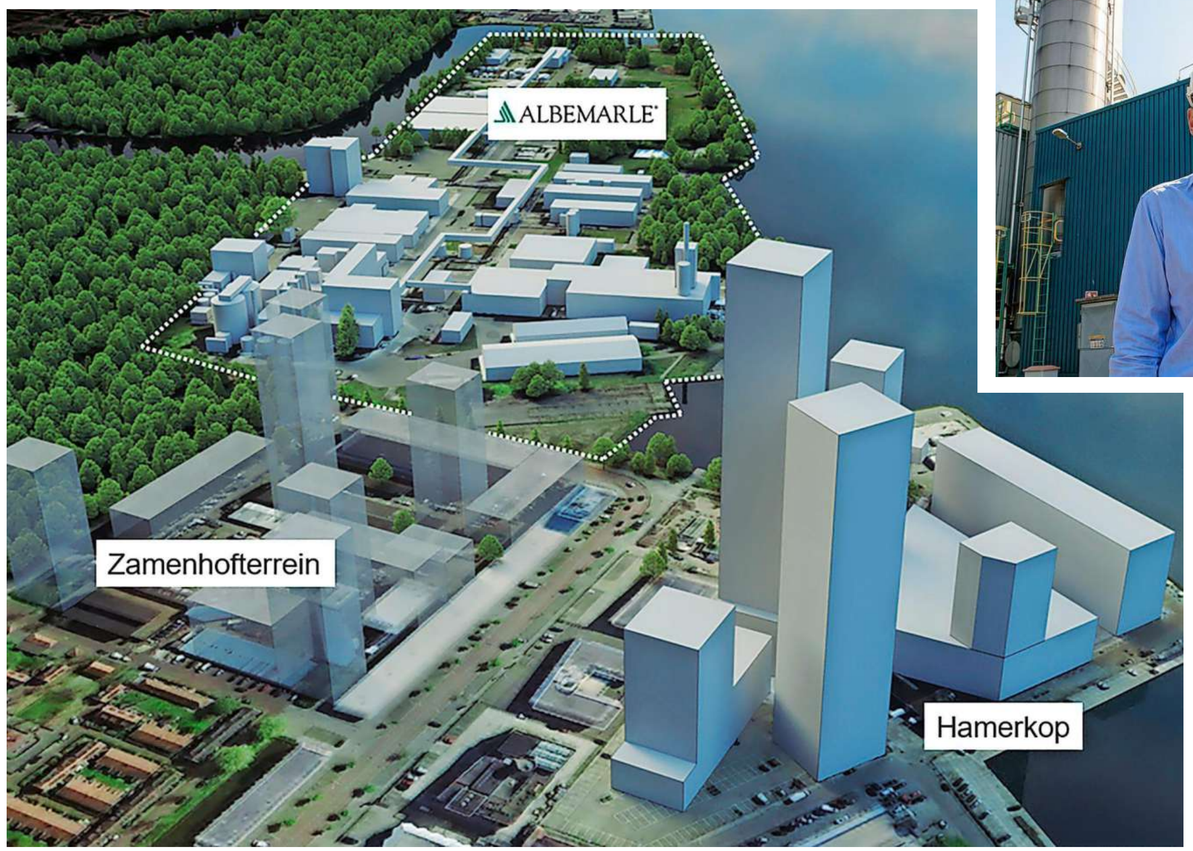

De nachtmerrie van Albemarle in beeld. Als er appartementen en woningen zo dicht op de fabriek worden gebouwd in de toekomst zal dat tot onoverkomelijke problemen leiden, is de verwachting.

Dat toekomstige bewoners ervoor moeten tekenen dat ze zich bewust zijn van de chemische fabrieken waar ze naast komen te wonen, is volgens Quist niet de oplossing. „Zij krijgen te maken met overlast van ons en zullen bij ons op de stoep staan. En dan? De bewoners van de negenhonderd woningen op de Hamerkop zijn straks onze directe buren. Die willen we zo min mogelijk belasten. We willen ze namelijk naast ons en niet tegenover ons hebben. Door nu aandacht te besteden aan veiligheid, geluid, luchtkwaliteit en de beleving door bewoners kunnen we problemen in de toekomst voorkomen."

Energietransitie

Hij legt uit: „Er werken hier 450 mensen, alle kennis zit hier in Amsterdam om nog maar te zwijgen van de enorme investeringen die we op deze plek hebben gedaan. Daar komt ook nog eens bij dat we producten maken die een gigantische bijdrage leveren aan een schonere planeet. Niet iedereen weet dat, maar hier in Amsterdam dienen wij een globaal belang als het gaat om de energietransitie."

Volgens Albemarle vinden er momenteel gesprekken plaats met de gemeente. Quist: „Maar ook de juridische procedures lopen door. Tja, wat vinden van wij van de gemeente Amsterdam? Laat ik het zo zeggen: 'Gemeente luister naar ons, we komen graag met constructieve oplossingen'. Wij zitten met het gevoel dat niet wordt begrepen wat het is om een woonwijk te hebben naast een chemiebedrijf. We vinden dat jammer, een gemiste kans, maar nog niet te laat. Er is nu een nieuwe wethouder Wonen. We hebben Reinier van Dantzig meteen uitgenodigd voor een werkbezoek en hij komt. Misschien dat er toch een oplossing komt."

Arno Quist hoopt dat zijn werkgever er alsnog uit gaat komen met de gemeente Amsterdam. Dan moet er wel een plan worden bedacht voor de komende nieuwbouw, die letterlijk in de schaduw van de fabriek gepland staat.
FOTO RONALD BAKKER

Omwonenden van Albemarle zijn weer uitgenodigd om te kijken wat de fabriek nou eigenlijk allemaal voor de wereld doet.

De gemeente Amsterdam hoopt er alsnog uit te komen met Albemarle en daarmee een langdurige juridische strijd te voorkomen.

In gesprek

Via het stadsdeel Noord reageert het gemeentebestuur: „Het Hamerkwartier wordt ontwikkeld naar een gemengd woon-werkgebied. Daarbij is de betrokkenheid van de bestaande bedrijven in dit gebied essentieel. Daarom is de gemeente sinds het begin van de ontwikkeling van het Hamerkwartier in gesprek met Albemarle over de transformatie in dit gebied."

Verder: „Vanzelfsprekend is het uitgangspunt van de gemeente een prettig en veilig leef- en werkklimaat waarin plek is voor de (toekomstige) bewoners en voor de fabriek. Als onderdeel van de milieueffectrapportage (MER) is er onderzoek gedaan door gerenommeerde externe bureaus, gelet op relevante milieuaspecten, zoals geluid, luchtkwaliteit en emissie van stoffen. Albemarle is in dit onderzoek de afgelopen twee jaar ook betrokken. In het onderzoek is ook gebruik gemaakt van de door Albemarle geleverde inbreng."

Tot slot: „De gemeenteraad heeft in februari 2022 het investeringsbesluit genomen voor het gehele Hamerkwartier, inclusief de genoemde Hamerkop. Daarbij is de gemeente momenteel nog altijd in constructief overleg met Albemarle om overeenstemming te bereiken."

(advertentie)

A4 en A10 Zuid dicht vanaf Badhoevedorp

22 juli tot 3 augustus

Beperkt treinverkeer Amsterdam Zuid

Reisadvies via Whatsapp

Zuidasdok bouwt aan een nieuw station

amsterdam ZUID AS

zuidasdok.nl

BIJ CLUB OP DE DAM

105 jaar oude stoelen opgeknapt

AMSTERDAM Sociëteit de Koninklijke Industrieele Groote Club aan de Dam gebruikt het zomerreces om de 105 jaar oude stoelen in de bestuurskamer te restaureren.

Architect Foeke Kuipers heeft begin vorige eeuw zowel het historische gebouw als de traditionele inrichting vorm gegeven. Op basis van de originele tekeningen uit het verenigingsarchief wordt het meubilair weer opgeknapt, zodat het de komende jaren weer mee kan gaan.

Verder wordt het zomerreces gebruikt om de clubruimten op te frissen. Na twee mindere jaren met een minimale aanwas van leden, gaat het weer goed met de vereniging. Tussen maart en juli van dit jaar zijn er honderd nieuwe leden bijgekomen. „Je merkt aan alles dat veel mensen weer toe zijn aan echte contacten in plaats van overleg via Zoom of Teams", zegt directeur Richard Francke van de sociëteit en businessclub.

GEMEENTE VERMAAND

Stad laat puntgaaf interieur slopen

AMSTERDAM De gemeente Amsterdam heeft het monumentale interieur van twee panden aan de Leidsekade (100 en 101) wel heel eenvoudig laten slopen.

De Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad (VVAB) waarschuwde enkele jaren geleden al. Er was sprake van een puntgaaf 19e eeuws interieur bestaande uit stucplafonds, reliëfs, tussendeuren, schouwen, lambriseringen en meer. De gemeente weigerde de panden echter op de monumentenlijst te plaatsen, omdat er al een vergunning voor sloop was afgegeven. Het wilde de fout niet herstellen. Daartegen ging de VVAB in bezwaar.

Op de zitting van de bezwaarschriftencommissie op 16 februari 2021 verklaarde de ontwikkelaar alles van waarde te hebben gesloopt en de panden te hebben verbouwd tot appartementen.

De commissie adviseerde het college het bezwaar van de VVAB gegrond te verklaren. Het college besloot daartoe over te gaan, maar de monumentale waarde van de panden kan niet meer worden gered.